

maar volgt
van julle
ook, en zij

oet nimmer,
ristus kocht

men Theol.

hool ontle-

tel van de

inzake het

Handelingen

overwegende

een gemeen-

voornamelijk

aven tot de

faculteiten;

ze bezwaren

kadmissie-

toorts wordt

ellen het in

School ge-

met dien

de studenten

gebeurtenis

afgenomen

ellen gedaan

en, die zich

School, ge-

theologische

0; hun aan-

lerzoek naar

uit volgt de

uit.

HFPP.

Arnhem.

us 1930 in de

ouden, waarin

een predikatie

19 Augustus

el geopend.

van Arnhem,

g van Psalm

1. Hij hield

naar deze ver-

diere Synoden

n Batavia,

de Theologie,

ker Synode tot

an buitenland-

den verheer-

te Profeet en

Gods, open ik,

de kerk van

te zitting der

en ik doe dat,

Hem, Die is

in Geesten, die

in de getrouwe

te Overste der

m u allen een

segend verblijf

rnem ook de

oerde Kerken

bieden.

weer tot deze

este weten den

ter uwer be-

12, toen in dit

de hem eigene

rnem opende.

ze beide jaren

positie hadden

tel reeds ont-

kerken van

1 hebben mee-

te van 1902 de

ische beweging

feiten, die de

dden, dan dat

ugenis daarvan

in de Generale

chting op naar

allen staat van

et hunne graven

jaren der 20e

den levenstijd

end snel zien

oorlog beleefd,

zijn verwoes-

te banden van

n doorgaan.

ons volk, zich

Het heeft de christelijke kerk zooveel terrein zien verliezen, en aan zooveel verwarren en geesteloosheid ten proef gezien.

Het heeft, en ik denk daarbij aan Rusland, goddeloosheid zien uitbreken, zóó ontzettend, dat de vraag gerechtvaardigd is, of de ongerechtigheid der wereld in dezen tijd volkomen gaat worden.

Maar het heeft ook mogen beleven, hoe God Zijn werk in 't midden onzer jaren in het leven behield, en hoe met name het Zendingswerk, in tegenstelling met den afval onder de westersche volkeren, overstelpend rijke vrucht droeg onder de volkeren van verre, zoodat het evangelie des koninkrijks nu in de gehele wereld gepredikt wordt, tot een getuigenis allen volkeren en als vanzelf bij allen, die den Heere Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid, de bede uit 't hart opklimt: Kom, Heere Jezus, ja kom haastelijk, opdat de volkomenheid Uws Rijks zich openbare, waarin Gij alles zult zijn, in alle uwe verlossingen.

Het is een wonder van genade, dat in de geweldige tijden, die we doormaakten, ons kerkelijk leven zich zoo betrekkelijk rustig kon ontwikkelen.

Noen, onghavend bleef het niet.

Omantastbaar door den geest dezer eeuw was het ook niet. Aan wereldgevoeligheden ontkenen deed het niet.

Naast moedige verschijnselen liet het allerlei tekenen van laauheid en inzinking zien.

Het zag de verwarren op kerkelijk terrein al grooter worden. En de onkerkelijkheid van menschen, die Christus' naam noemen, al grooter proportie's aannemen.

Wanneer de zaak des Heeren in Nederland ons ter harte gaat, kunnen wij, God dankend voor onze positie als vrije Gereformeerde kerken, toch slechts met groote ontroering en droefheid zooveel onrustbarende dingen gadeslaan en betaamt het ons, ons voor God te verootmoedigen, omdat we niet zóó voor land en volk tot zegen waren, als wij hadden moeten en kunnen zijn.

Doch als we ons waarlijk verootmoedigen, dan zullen we voor zooveel mogen danken. Voor zooveel geestelijke zegeningen uit den hemel in Christus Jezus.

Voor de volle gelegenheid, die God ons laat, om naar Gods woord, zooda's we dat gemeenschappelijk belijden, te leven.

En als we dan denken aan den bangen nood, waarin allen, die Christus' naam in het groote Rusland belijden, gedompt zijn, dan verbazen we ons en weten, dat het niet om onze voortreffelijkheid is, dat wij het hier zooveel beter hebben. En gevoelen den heiligen last der verantwoordelijkheid, die in de groote voorrechten, ons geschonken, op ons gelegd is.

Laat ons, terwijl wij hier onze dingen doen, den nood der Christenen niet vergeten en biddend gedenken aan het geplaatste volk des Heeren in dat groote deel der wereld, waar de goddeloosheid den levensatoom aangeteet; laat ons biddend oefenen de gemeenschap der heiligen met allen die van Christus zijn, en de oogen wijd open hebben voor het groote werk Gods, dat door alle aangrijpende gebeurtenissen heen, in de gansche wereld gewrocht wordt, en slechts begeeren, om Gods mede-arbeiders te mogen zijn.

Broeders, gelijk gij uit het u toegezonden agendum hebt kunnen bemerken, wacht u in Arnhem zeer veel arbeid.

Veel gelegenheid, om van onze aan maturschoon zoo rijke omgeving te genieten, zal er wel niet zijn, al zal zulke gelegenheid allicht niet geheel ontbreken. Gij wist, dat gij hierheen kwamt, om in den kortst mogelijken tijd u met elkander door een enorme hoeveelheid werk heen te worstelen.

Waar zooveel moet worden gedaan, daar mag wel veel door ons worden geboden.

Als we hier in Arnhem waarlijk biddend ons werk doen, dan zullen we ongetwijfeld met een danktoon in de ziel van hier kunnen scheiden.

Gewichtige beslissingen zijn door u te nemen.

Moelijke beslissingen. Want 't lijkt schier onmogelijk, dat alle onze kerken bevredigd zullen kunnen zijn door den afloop dezer Synode.

Daar zijn vurige wenschen naar uitbouw der belijdenis eenerzijds en daar is zeer duidelijk uitgesproken tegenzin ziele ondernemen anderzijds; en toch moet gij beslissen.

Daar is een bonte verscheidenheid van wenschen inzake een nieuw leerboek voor de catechisten, en toch wordt van u een beslissing verwacht, die voor heel ons kerkelijk leven den weg wijst.

Daar is een groot deel onzer kerken, dat vurig verlangt naar uitbreiding van den bundel „Eenige gezangen“, opdat van den rijkdom, die in Christus is, in de taal des Nieuwen Testaments kan worden gezongen, en daar is een ander deel, dat weerzin blijkt te hebben tegen elke uitbreiding van ons gezangenbundeltje, en zelfs op eenigszins dreigenden toon zijn weerzin meent te mogen uiten. En toch wordt van u thans een beslissing verwacht.

De meeningen ter zake van het zoo veel besproken Promotie-recht der Theol. School bleken al zeer verdeeld te zijn; en toch zal door uwe vergadering moeten getracht worden, tot een bevredigende oplossing in deze quaestie te komen.

En nog andere vraagstukken zijn er, waaromtrent eenheid van gevoelen tot dusver onbereikbaar scheen, en die toch nu aan uwe vergadering ter beslissing voorgelegd zijn.

Het is ons wel duidelijk, dat deze Generale Synode voor niet geringe moeilijkheden staat.

Het is wel eigenaardig, dat de Arnhemse Synode van 1930 daarin overeenkomst zal hebben met hare voorganger van 1902, dat ook nu weer gelijk toen een belangrijk deel van den vergaderdij zal moeten gewijd worden aan de zaak der opleiding tot den Dienst des woords.

Moge deze Synode, welke beslissing dan ook genomen wordt, ons kerkelijk leven dichter brengen bij de zoo wenschelijke eenheid van opleiding, dan de Synode van 1902 dat kon doen, die slechts teleurstelling vermocht te brengen op dit punt.

Getuigd zijn er allerlei andere zaken in 't agendum, waaromtrent gematigd overeenstemming zal zijn te bereiken.

En onder deze zeer belangrijke. Ik denk aan de vele gewichtige beslissingen, die in zake de Zending zullen moeten worden genomen.

Is het niet een groote zegen, dat, waar op allerlei punten verschil van inzicht gevaar oplevert voor den vrede der kerken door onze vleeschelijkheid, die begeert tegen den Geest, de Zending het is, die een hechten band om ons slaat, omdat we niets liever willen, dan samen het zedingsbevel van onzen Heere en Zaligmaker te volbrengen en Zijne getuigen te zijn op Java en Soemba.

Als daar quaestie's zijn, die ons tegen elkaar in dreigen te drijven, dan wenkt daar altijd de groote Zendingsszaak en vereenigt ons.

Hoe meer we ons aan onze Zendingroeping wijden, des te beter zullen we dan ook de dingen zien in hun juiste proporties en het zwaarst laten wegen, wat het zwaarst is, en aan de groote zaak van het getuigen van Christus heel wat verschil van inzicht in andere dingen, hoe belangrijk op zichzelf, opofferen.

Broeders, gij hebt veel wijsheid nodig.

Gij hebt veel liefde nodig.

Gij hebt veel bezieling nodig, die bezieling, die het besef ons geeft, dat wij de zaak van onzen Heere Jezus Christus dienen.

Gij hebt de vreugde nodig van het welbewust bezig zijn in Zijn dienst.

Gij hebt bij al uw beraadslagingen den blik des geloofs op Christus' heerlijkheid en naar Christus' toekomt nodig.

Gij hebt de genade van den Koning der kerk zelf nodig.

Gij hebt Hemzelf nodig in zijne wonderde tegenwoordigheid, zooda's Hij die door zijn Heiligen Geest wil schenken.

En als wij om zijn tegenwoordigheid in den Heiligen Geest bij ons bidden en ons dan ook welbewust afkeeren van alle ziele overlegging, die niet met zijne tegenwoordigheid strookt, dan zullen we in onze vergaderingen voor den rijkdom des Geestes ontvankelijk zijn, en in het spoor der gerechtigheid geleid worden tot zegen onzer kerken, en van ons land en volk. Blijft in Hem en Hij in u.

In Hem, zonder wien gij niets kunt doen, maar door wien gij alle dingen vermoogt en van wien 't geloof nooit teveel kan verwachten.

Broeders, we laz u voor de boodschap van 's Heeren wederkomst. De boodschap, dat de tijd nabij is, dat Hij komt met de wolken, die onze Heere en Zaligmaker is.

Alles, alles wijst ons naar zijn terugkomst uit de onzienlijke heerlijkheid heen. Voor wie waarlijk bij Gods Woord leeft, spreken de tekenen der tijden zoo duidelijk.

Hoe heerlijk, te mogen gelooven, dat onze Heere komt. Om alle dingen nieuw te maken. Om de ergernissen te vergaderen uit heel de wereld en ze weg te doen, opdat er plaats zij voor niets dan voor Zijn koninkrijk. Om de eenheid Zijner kerk aan het licht te brengen, en alle gebrekkigheid van inzicht in de waarheid weg te vagen. Om te vervullen de verlangens van den Geest zelf, en van de bruid en van elk, die gedronken heeft van het water des levens om niet. Om de historie der strijdende kerk tot het einde te doen komen. Om zijn dorstvloer te doorsnuiven en zijn volk door 't oordeel heen aan Zichzelf gelijkvormig te maken.

Veel te weinig leeft het verlangen naar 's Heeren wederkomst in ons kerkelijk leven. Daar is verlevendiging nodig van dat geloofsleven, dat in Christus' heerlijkheid zich vermet en naar Zijn toekomt dorst.

Het is met dat geloofsleven in onze kerken niet, wat 't moet zijn. De beste kansen, die een Christelijke kerk onder een volk hebben kan, werden aan onze kerk, door haren Koning gegeven, maar in 't grijpen dezer kansen is er veel verzuim geweest. Een verzuim, dat niet maar dateert van den laatste tijd.

Daar is onder ons door allerlei schuldige oorzaak gebrek aan licht en kracht, vreugde en zekerheid, hoop en moed, liefde, verlangens des geloofs.

Het volk, dat langs den weg van ons Gereformeerd kerkelijk leven vergaderd wordt, maakt niet genoeg ernst met 't verbond des Heeren in Zijn eischen en beloften beide, en met het getuigen van Zijn Heere en Koning in de wereld. Het leeft niet zelden zoo ver van Hem verwijderd, en bewaart zich niet onbesmet van de wereld. Het is niet vol van den Heere Jezus, omdat 't niet zóó vervuld is met Zijn Geest, als dat kon en moest zijn. Het dient Hem niet zoo, als Hij dat waardig is. Hij die ons lief gehad heeft en zichzelf voor ons overgegeven heeft.

En gelijk het onder dat volk is, zoo weerspiegelt 't zich ook in den regel op onze kerkelijke vergaderingen.

Maar aan den anderen kant: als het nu in uwe vergaderingen onmiskenbaar uitkomt, dat het woord van Christus rijklijk in u woont, dat Zijn Geest u bezielt, dat gij geleid wordt in de waarheid, die onzen Heere en Zaligmaker tot al haar inhoud heeft en dat gij u geheel aan Zijn zaak geven wilt, dan zal ons kerkelijk leven den zegenrijken terugslag daarvan ondervinden.

Laat ons doordringen zijn van onze verantwoordelijkheid. Als de Koning der genade in ons midden is, dan zal de zware last dezer verantwoordelijkheid een lichte last bevonden worden.

Zoo worde dan het leven onzer kerken door uwen arbeid gebaat. En de opbloei van het geloofsleven door uw beslissingen bevorderd. En de eenheid met allen, die uit de waarheid zijn, naar 's Heeren stem hooren, worde door uw werk luide aangeprezen.

En de trouw aan 's Konings wetten worde door uw samen-zijn ons volk ingeprent. En de komst van 's Heeren Koninkrijk worde door u bevorderd.

En Zijn Naam worde geprezen om der wille van de Generale Synode van Arnhem.

Daartoe bevelen wij u aan Hem, die in ons leven wil door zijn Geest, en ons leiden wil naar de ure, waarin Hij ons 'n gemeenschap met al zijn verlossers, zijn verheerlijkt aangezicht zal toonen.

Aan Hem, Die is, Die kwam en Die komen zal.

Aan Hem, die eerste en de laatste is.

Aan Hem, die dood geweest is en die leeft.

Aan Hem, die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt en in het midden der zeven gouden kandelaars staat.

Die ons als synode zegenen wil met alles, wat Hij ons ten behoeve onzer kerken in dezen tijd te geven heeft door Zijn Heiligen Geest.

De Both deed hierna zingen Psalm 86 : 6, waarna hij voor-ging in gebed.

De Douma rapporteerde namens de commissies tot het nazien der credentia's, dat alle particuliere synodes benevens de classes Benthem en Oost-Friesland en Batavia vertegenwoordigd zijn door de primi-afgevaardigden, behalve de particuliere synode van Groningen, welke primi-afgevaardigde, Ds P. Bos, wegens ongesteldheid verhindert is. In zijn plaats kwam Ds N. Y. van Goor, van Zuidhorn.

Allereerst was nu aan de orde de verkiezing van een moderamen.

Bij de tweede vrije stemming werd Ds K. Fernhout van Vreeland met 33 van de 56 stemmen tot praeses gekozen.

De Fernhout verzoekt met het oog op de bezwaren van zijn leeftijd ontheffing van de opvolging dezer benoeming.

Ook na aandrang van Ds Both persisteerde hij bij dit verzoek, waarop de Synode hem de gevraagde ontheffing verleende.

Met 29 van de 55 uitgebrachte stemmen werd hierop tot praeses gekozen Ds J. L. Schouten van Amsterdam. Ds J. Douma van Arnhem verkreeg 26 stemmen.

Als assessor werd vervolgens gekozen Ds J. Douma. Als eerste scriba bij 2e stemming Ds J. P. Klaarhamer, van Dokkum, als 2e scriba Dr G. Keizer, van Rheden-De Steeg.

De Both verzoekt het moderamen zijn zetels in te nemen en stelde aan Ds Schouten den voorzittershamer ter hand.

Door opstaan betuigden de Synodeleden hierop hun instemming met de belijdenisschriften der Gereformeerde Kerken in Nederland.

Met een korte rede aanvaarde Ds Schouten het presidium, mede uit naam der overige leden van het moderamen dankend voor het gestelde vertrouwen, waarin hij een belofte zag van medewerking en voorbede.

Spr. dankte de kerk van Arnhem voor haar voorbereiding der Synode en gastvrijheid aan de Synode-leden. Dr Dijk dankte hij voor zijn schoone woord in den bidstond, Ds Both voor zijn treffende openingsrede. Spr. begroette vervolgens de praedadviseurs, in 't bijzonder den hoogbejaarden Prof. Lindeboom en Prof. Kuypers, die op de vorige Synode wegens ongesteldheid moest ontbreken. Hartelijk begroette spr. ook de Indische en buitenlandsche afgevaardigden, van de eerste vooral Dr van Andel.

Spr. noodigde Ds. Both uit als pastor-loci zitting te nemen als adviseerend lid der Synode.

Aan Ds Both en Ds J. A. C. Rullmann werd de vaststelling van het persverslag opgedragen.

Besloten werd, de openbare vergaderingen der Synode open te stellen voor leden der Gereformeerde kerken. De zittingen der Synode zullen als regel gehouden worden van 9 tot 4 uur met een pauze van 12-1.

Het moderamen met de hoogleraren Bouwman en Kuypers werden aangewezen om een voorstel te doen tot verdeling der werkzaamheden.

De eerste zitting werd hierna gesloten.

2e zitting.

De tweede zitting werd geopend met samen-zang van Psalm 87 : 1.

Van Prof. Greydams kwam bericht in, dat hij Woensdag of Donderdag ter Synode zal komen. Prof. Honig berichtte, dat hij „nu en dan“ de zittingen der Synode zal bijwonen.

De praeses deelt mee, dat het Gemeentebestuur van Arnhem de leden der Synode officieel ten studietuize zal ontvangen op Dinsdag 2 September, 's namiddags half 5.

Op voorstel van het moderamen werd besloten tot instelling van een vijftal commissies ter voorbereiding van de op de Synode te behandelen zaken.

Deze commissies werden als volgt samengesteld:

Commissie I. (belijdenis, leerboek, liturgie en grensregelingen): de predikanten Dr W. A. van Es, K. Fernhout (met de samen-roeping belast), Dr H. Kaajan, R. J. v. d. Veen en J. de Vries en onderlingen Mr A. J. L. van Beek Calkoen, C. Kelzer, P. A. Koster, J. v. d. Waals, J. Wegkamp en J. de Wit. Als praedadviseurs werden aan deze commissie toegevoegd Prof. Dr V. Hepp en Prof. Dr S. Greydams.

Commissie II. (Theologische School, Theologische faculteit der V. U., kerkelijk examen en hulpbehoevende kerken): de predikanten C. B. Bavink, H. de Bruijn, N. Duursema, Dr K. Dijk (samenroeper), E. Kolkhoff en H. H. Schoemaker; de onderlingen Joh. Cuossen, J. J. van Commenee, K. Glastra van Looen, J. v. d. Meulen Pzn. en J. Olthoff; praedadviseurs de professoren Dr T. Hoekstra en Dr J. Ridderbos.

Commissie III. (Kerkrechtelijke kwesties als vrouwenkies-recht, krankengemeenschap, gemengde huwelijken, emerit, oefen-naars, verband met de overheid) de predikanten Joh. Jansen, D. P. Koopmans, H. Meyering, J. J. Miedema (samenroeper), A. Scheele en A. Schweitzer; de onderlingen R. Dijkstra, H. Heikema, M. A. D. H. Schalekamp en G. van Zeggelaar; praedadviseurs de professoren Dr H. Bouwman en Dr G. Ch. Aalders.

Commissie IV. (Zending en Indische Kerken): de predikanten Dr H. A. van Andel, N. Y. van Goor, W. W. Meijnen en J. A. C. Rullmann; de onderlingen Ds W. Breukelaar (samenroeper), J. Benner, H. Morsink G.Hzn., P. Rijdsdijk, H. Scheffer, J. Weerstra en M. Velthuis; praedadviseurs de professoren Dr A. G. Honig, Dr J. Waterink en bovendien Ds Lod. P. Krijger van Karoeli en Ds D. Pol, van Rijnsoord (de laatste als generaal Zendingdeputaat).

Commissie V. (Diverse zaken als: Radio, Zuiderzee, Evangelisatie onder schippers, Archieven en Varia): de predikanten T. Gerber (samenroeper), J. E. Goudappel en K. Minema; de onderlingen Ds G. J. Breukelaar, G. de Bakker, W. v. d. Born, A. C. Catsman, H. Knook en W. Nienhuis; praedadviseurs de professoren L. Lindeboom, Dr C. van Gelderen en Dr F. W. Groshede.

Prof. Kuypers wees er op, dat zijn naam niet voorkomt bij de der praedadviseerende leden, omdat hij de Synode niet regelmatig kan bijwonen in verband met zijn werkzaamheden voor het jubileum der Vrije Universiteit, als welke rector hij half September hoopt op te treden. Als er belangrijke kwesties zijn, waarover zijn advies gewenscht wordt, is spr. bereid over te komen.

Prof. Lindeboom vraagt en verkrijgt de vrijheid om de zittingen van commissie of synode te verzuimen als het hem te zwaar mocht vallen.

De regeling der financieele zaken der Synode wordt opgedragen aan den assessor en den heer P. G. Schuit van Arnhem.

Besloten wordt, om stukken, die na Zaterdag 23 Augustus ontvangen worden, niet meer in behandeling te nemen.

Aan de Nieuwe Prov. Gron. Courant, het Friesch Dagblad, De Rotterdammer en De Standaard, wordt gastvrijheid verleend ter Synode, onder dien verstande, dat zij de officiële verslagen ontvangen, voor welke de Synode alleen aansprakelijk is.

De Synode werd hierop toegesproken door Rev. George Christie D. D., namens de Church of Scotland; Rev. R. L. Findlater M. A., namens de Original Secession Church of Scotland en Rev. D. Cunliffe Davies M. A., namens de Presbyterian Church of Wales. Deze redevoeringen, in de Franse taal gehouden, werden door Mr A. J. L. van Beek Calkoen vertaald en in de moedertaal der gasten beantwoord.

Tenlotte sprak ook Ds J. C. H. Eykman namens de Belgische Zendingkerk. Ook deze toespraak werd door den heer Van Beek Calkoen beantwoord.

Na werkzaamheden van huishoudelijken aard ging de praeses voor in dankgebed, waarna de zitting werd gesloten.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te: Boornbergum: H. Post, cand. te Hollandsche Veld. Haarlemmermeer-O. Z.: P. v. Strien te Voere, Ierseke: P. v. Strien te Voere.

Oost- en West-Souburg: H. B. Pel te Suawoude. Ter Aar (Z.-H.): D. Warnink, cand. te Amsterdam. Zwarteboek: M. B. van 't Veer, cand. te Goes.

Bedankt voor: Amersfoort (vac. F. A. den Boeft): S. Wouters te Dronrijp. Den Helder: J. Major te Hoogvoeren.

Zuid-Batavia: H. H. v. Kapel te Kooten (Fr.). Introde te: Batavia: H. Holtrop, Tekst Openb